

Tredie Aars Dyrkningsforsøg med Rodfrugtstammer ved Statens Forsøgsstationer i 1902.

Ved L. Helweg.

Forsøgene har til Formaal at udpege de Rodfrugtstammer, der kan give den værdifuldeste Afgrøde. Forsøgene har været udført efter samme Plan som i de to foregaaende Aar. Medens der i de to første Aar blev anstillet Forsøg med Stammer af Runkelroesorten Barres samt af Kaalroe- og Gulerodssorter, har Forsøget i 1902 omfattet Stammer af Runkelroesorterne Elvetham og Eckendorfer samt af forskellige Turnipssorter. Ligesom i de foregaaende Aar har Dansk Frøkontrol atter i Aar velvilligst ydet sin Medvirkning ved Spiringsbestemmelsen af de indsendte Frøprøver.

Ved Bekendtgørelse i Bladene blev der i September 1901 indbudt til Deltagelse i disse Forsøg, og i Henhold hertil blev der anmeldt Stammer af Elvetham fra Frøavlere boende i:

Holbæk Amt . . 2	Odense Amt . . 2
Sorø — . . 3	Svendborg — . . 2
Bornholms — . . 2	Aarhus — . . 5

af Eckendorfer fra Frøavlere boende i:

Præstø Amt . . 2	Svendborg Amt . . 1
Sorø — . . 5	Aarhus — . . 4
Odense — . . 1	

af Yellow Tankard fra Frøavlere boende i:

Københavns Amt . . 3	Ringkøbing Amt . . 2
Sorø — . . 2	Aarhus — . . 2
Vejle — . . 1	

af Fynsk Bortfelder fra Frøavlere boende i:

Københavns Amt . . 2	Vejle Amt . . 1
Holbæk — . . 1	Aarhus — . . 2
Odense — . . 2	Thisted — . . 1
Svendborg — . . 1	

af Bullock og Ny Bronze top fra Frøavlere boende i:

Aarhus Amt . . 1	Ringkøbing Amt . . 2
------------------	----------------------

Til Sammenligning med disse Frøavleres Stammer er der indkøbt Frøprøver

af Elvetham	fra 3 Frøfirmaer i Indl. og fra 2 Frøfirmaer i Udl.
- Eckendorfer - 3	- - - - - 5
- Yellow Tankard - 3	- - - - - 2
- Fynsk Bortfeld. - 3	- - - - - 1
- Ny Bronze top - 3	- - - - - 2

Hosstaaende Tabel A viser Nedbørens Størrelse og Varmegraden i de 6 Sommermaaneder, og da Vejrforholdene i Som-

Tabel A	Nedbør i Millim.				Varmegrad i Celsius											
					Minimum				Maximum				Middel			
	Askov	Lyngby	Tystofte	V. Hassing	Askov	Lyngby	Tystofte	V. Hassing	Askov	Lyngby	Tystofte	V. Hassing	Askov	Lyngby	Tystofte	V. Hassing
Maj . . .	99·3	86·6	59·3	48·9	3·6	4·2	5·0	3·1	11·5	13·0	12·0	12·4	8·1	8·2	8·8	7·8
Juni . . .	68·2	43·3	33·2	40·0	9·1	9·1	10·0	8·7	19·6	21·4	19·4	20·1	14·4	14·4	15·0	14·3
Juli . . .	48·2	56·4	29·6	76·5	9·3	9·8	11·7	9·3	18·3	20·9	19·8	18·8	13·5	14·6	15·4	13·4
August . .	133·3	69·6	111·7	110·4	8·6	8·6	10·5	8·6	16·1	18·1	16·7	17·3	12·7	12·9	13·5	12·8
Septbr. . .	52·0	33·1	29·3	29·5	6·3	6·5	7·8	5·7	14·7	16·6	15·0	14·5	10·7	10·8	11·3	10·1
Oktbr. . .	72·6	40·5	40·7	57·1	3·7	3·6	4·6	2·5	10·6	11·5	10·5	10·5	7·7	7·0	7·6	6·6

Tabel B	I de 6 Sommermaaneder								I August og Septbr.							
	Samlet Nedbør				Middelvarmegr.				Samlet Nedbør				Middelvarmegr.			
	Askov	Lyngby	Tystofte	V. Hassing	Askov	Lyngby	Tystofte	V. Hassing	Askov	Lyngby	Tystofte	V. Hassing	Askov	Lyngby	Tystofte	V. Hassing
1900	374.7	368.0	413.3	—	12.6	13.4	13.7	—	139.2	112.4	112.0	—	13.9	14.9	15.0	—
1901	230.5	312.3	251.1	240.5	13.7	14.4	14.5	13.6	43.8	92.1	67.5	94.2	14.7	15.3	15.5	14.3
1902	473.6	329.5	303.8	362.4	11.2	11.3	11.9	10.9	185.3	102.7	131.0	139.9	11.7	11.8	12.4	11.4

meren 1902 bedst karakteriseres ved en Sammenstilling med Optegnelserne fra de to foregaaende Forsøgsaar, er der i Tabel B givet en Oversigt over Nedbør og Varmegrad i Aarene 1900, 1901 og 1902. Som det vil ses, har de 6 Maaneders Nedbør været en Del større i 1902 end i 1901, men Varmegraden har været $2\frac{1}{2}$ til 3 Grader lavere end i 1901. I August-September, som er Roernes bedste Voksetid, er Varmegraden endog 3 til $3\frac{1}{2}$ Grad lavere end i 1901. Den ringe Nedbør i Forbindelse med den høje Varme i 1901 havde til Følge, at Kaalroerne vantrivedes, den noget regnfulde og meget kolde Sommer 1902 derimod bevirkede, at Runkelroeafgrøderne blev for smaa, medens Turnips opnaaede ualmindelig god Udvikling.

For nærmere at belyse den mærkværdigt daarlige Udvikling, som Runkelroerne opnaaede i 1902, er i Tabel C angivet Middeltallene for Udbyttet i Centner Roer pr. Td. L. fra de forberedende Stammeforsøg i 1894 til 1899 og i den nederste Linie Middeltallet for de Elvetham- og Eckendorferstammer, som deltog i Forsøget 1902. Af Gennemsnitstallene fremgaar, at Runkelroerne paa Tystofte har givet omtrent 100 Centner, paa Askov c. 175 Centner og paa Lyngby c. 250 Centner mindre end i Seksaaret fra 1894 til 1899. Paa Tystofte, som er den Station, der i Gennemsnit af Aarene giver det laveste Centnerudbytte, har Roerne altsaa lidt mindst ved den kolde Sommer, men paa Lyngby, som gennemsnitlig giver det største Udbytte i Centner Roer, naar Mindreudbyttet i 1902 endog op til over en Trediedel af en Normalafgrøde. Endvidere vil man lægge Mærke til, at der ikke et eneste Aar har været saa

Tabel C	Middeltal for Ctn. Roer pr. Td. L. fra de forberedende Stammeforsøg i 1894 til 1899 og Forsøget i 1902					
	Elvetham			Eckendorfer		
	Askov	Lyngby	Tystofte	Askov	Lyngby	Tystofte
1894	623	660	439	645	726	506
1895	643	694	514	705	757	560
1896	484	686	410	565	726	399
1897	514	618	728	561	696	765
1898	518	463	583	586	481	510
1899	570	428	407	620	436	526
Middeltal	559	591	514	614	637	544
1902	377	347	375	457	378	449

ringe Udbytte i Centner Roer pr. Td. L. som i 1902. En af Stationerne, kan ganske vist et enkelt Aar som f. Eks. Tystofte i 1896, have en forholdsvis lille Afgrøde, men da de andre to Stationer staar med en normal Afgrøde, bøder dette derpaa; i 1902 derimod er det paa alle tre Stationer, at Roerne har været saa abnormt daarlig udviklede.

Der blev i sidste Beretning gjort opmærksom paa, at en nogenlunde kraftig Udvikling var nødvendig, for at de gode Egenskaber, som er nedlagt i de bedste Stammer, skal kunne give sig klart og bestemt Udslag. Denne Bemærknings Fremkomst var foranlediget af den Omstændighed, at Kaalroerne i 1901 var groede saa daarlig til, at Forsøget maatte kasseres. Hvad der i 1901 gjaldt Kaalroer, er som ovenfor paavist i 1902 Tilfældet med Runkelroer, og man har derfor anset det for rigtigst at gentage Forsøget med Elvetham- og Eckendorferstammerne et Aar til, før Resultaterne af Bedømmelsen offentliggøres. Det er selvfølgelig i høj Grad beklagelig, at Frøavlerne i Steden for som ellers i Juni, først til Februar kan faa Underretning om Bedømmelsen af deres Runkelroestammer, men skal Dyrkningsforsøgene gennem Aarene kunne bevare Landbrugets Tillid, er den første Betingelse herfor, at der aldrig offentliggøres Resultater, som ikke er fuldt betryggende. I nærværende Beretning udelades derfor Klasseinddelingen af Runkelroestammerne, og Tabellerne fra Forsøgene i 1902 med

Elvetham og Eckendorfer bliver først offentliggjorte samtidig med Tabellerne fra 1903.

Foruden det meget lave Udbytte i Centner Roer pr. Td. L. har den kolde Sommer 1902 ogsaa paa anden Maade sat sit Særpræg paa Runkelroerne. Roerne havde saaledes en i Forhold til Roden meget stor Top; ligesom i foregaaende Aar var Toppen større paa Askov end paa de to andre Stationer, og her var der i Aar endog flere Elvethamstammer, hvor Toppen vejede fuldt saa meget som Roden. Endvidere begunstigede Aarets Vejrlig Stokløbningen, og der fandtes derfor flere Stokløbere i 1902 end i et normalt Aar. Tørstofudbyttet pr. Td. L. var omtrent 10 Centner mindre end i 1901, og som det vil erindres, var Tørstofudbyttet i 1901 igen omtrent 10 Centner mindre end i 1900. Tørstofudbyttet af Runkelroer har altsaa i 1902 været betydelig under det normale paa de tre Stationer, men dog ikke nær saa lavt, som man efter Middeltallene for Ctn. Roer i 1902 (jvf. Tabel C) skulde have ventet, idet nemlig Roernes Tørstofprocent er betydelig højere end i noget foregaaende Aar, som Tabel D viser. Paa Askov er Tørstofindholdet i 1902

Tabel D	Middeltal for pCt. Tørstof fra de forberedende Stammeforsøg i 1894 til 1899 og Forsøget i 1902					
	Elvetham			Eckendorfer		
	Askov	Lyngby	Tystofte	Askov	Lyngby	Tystofte
1894	13·6	15·2	14·4	12·5	13·2	11·1
1895	14·0	14·6	14·8	12·1	12·7	12·3
1896	15·9	14·0	12·6	13·3	11·9	10·3
1897	15·7	13·6	12·6	13·5	11·7	10·6
1898	13·4	13·6	13·8	12·3	12·5	11·9
1899	13·9	14·5	13·9	12·5	12·8	11·3
Middeltal	14·4	14·3	13·7	12·7	12·5	11·3
1902	16·6	17·4	15·4	14·9	16·0	13·5

2·2 pCt. højere end Gennemsnittet af Seksaaret 1894 til 1899, paa Lyngby 3·3 pCt. og paa Tystofte 1·9 pCt. Som sædvanlig er Tørstofprocenten lavere i Roerne fra Tystofte end fra de

andre to Stationer; i 1900 og 1901 var Forskellen 1 pCt., i Aar er den omtrent 2 pCt.

Til yderligere Belysning af den mærkværdig høje Tørstofprocent i Runkelroerne afvigte Sommer kan der være Anledning til en Sammenstilling af nogle Tørstofbestemmelser fra 1901 og 1902. Fem Barresstammer fra Stammeforsøgene i 1901 blev tillige udsaaet paa de samme tre Stationer i 1902. Af Middeltallene i Tabel E fremgaar, at den kolde og vaade

Tabel E	Tørstof i %						50 Analyseroers Vægt					
	Askov		Lyngby		Tystofte		Askov		Lyngby		Tystofte	
	1901	1902	1901	1902	1901	1902	1901	1902	1901	1902	1901	1902
Barres 32 A	15.5	17.1	14.4	17.8	13.7	15.8	65	40	76	45	70	54
" 18	15.3	16.6	13.6	17.7	13.3	15.6	68	46	82	46	79	59
" 3	14.6	15.9	14.3	16.4	12.6	14.2	68	52	77	51	75	64
" 19	14.3	15.7	12.8	16.4	12.4	14.3	69	47	79	50	70	65
" 8	14.2	16.5	12.7	16.9	12.4	14.6	64	48	79	49	72	61

Sommer 1902 har bevirket, at paa Askov har Barres haft $1\frac{1}{2}$ pCt. højere Tørstofindhold end i 1901, paa Tystofte 2 pCt. og paa Lyngby endog $3\frac{1}{2}$ pCt. Af Tallene for Analyseroernes Vægt fremgaar, at Roerne har haft noget lavere Gennemsnitsvægt i 1902 end i 1901, men da Tørstofprocenten i Roerne kun synes at stige med $\frac{1}{2}$ pCt. for hvert Pund, Roernes Gennemsnitsvægt aftager, er det næppe sandsynligt, at den høje Tørstofprocent i 1902 alene skyldes, at Analyseroerne er mindre.

Idet Omtalen af Runkelroestammerne udsættes til næste Aar, skal der altsaa i Aar kun gøres Rede for

Turnipsstammerne.

Dyrkningsforsøgene med disse var anbragt paa Askov Sandmark, Tystofte og Vester Hassing Sandmark.

Askov. Forfrugten var Vikkehavre i reolpløjet Grønjord, hvortil ingen Gødning var anvendt. Vikkehavren blev høstet grøn, og Jorden pløjet to Gange med flere mellemliggende Harvninger i den tørre Eftersommer 1901, hvorved Jorden blev godt rensed for Ukrudt. Om Foraaret blev Jorden, der var let Sandjord med Sandunderlag, krydsharvet med Foghs Patentharve i den tørreste Tid af April og harvet et Par Gange med Letharve. Midt i Maj blev Marken gødet med 10 Læs Staldgødning à 2000 Pd. pr. Td. L., og der tilførtes derigennem Jorden 83 Pd. Kvælstof, 64 Pd. Fosforsyre og 83 Pd. Kali pr. Td. L. Gødningen blev straks nedpløjet til 7 Tommers Dybde, Jorden blev derefter jævnet med Letharve og tiltromlet. Frøet blev saaet den 3. Juni paa flad Jord med 18 Tommer mellem Rækkerne, og Planterne blev udtyndede til 10 Tommers Afstand. Der anvendtes 6 Fællesparceller à 28 □ Alen (2 Rækker à 18 $\frac{2}{3}$ Alen). Alle Prøverne spirede tæt og godt i Løbet af 6—7 Dage, men Planterne blev derefter stærkt angrebne af Jordlopper, hvilket i Forening med Kulden og Regnen bevirkede, at de stod omtrent paa samme Udviklingstrin indtil sidste Uge af Juni. Da de derefter begyndte at vokse, udviklede de sig meget ujævnt og var derfor ved Blokhakningen den 1. og 2. Juli temmelig uens i Størrelse. Først efter Regnen den 10. Juli og Udtyndingen den 10. og 11. Juli begyndte Planterne at komme i rask Vækst. Skønt Ujævnheden i Roernes Størrelse blev ved at holde sig, blev Afgrøden dog saa god, at den som Helhed betragtet maatte kaldes meget god. Sygdomsangreb fandtes ikke, kun var der enkelte raadne, særlig i Bronze top Stammerne.

Tystofte. Forfrugten var Rug uden Gødning. Jorden, som var let lermuldet, blev den 6. September skræpløjet og tromlet. Den 31. Oktober blev den pløjet 6 Tommer dybt, efterat der forud var paaført 20 Læs Staldgødning à 2000 Pd. Den 10. April blev Marken harvet og slæbt med Muldfjæl efterat være gødet med Superfosfat og Kalisalt, 27 $\frac{1}{2}$ Pd. Fosforsyre og 22 $\frac{1}{2}$ Pd. Kali pr. Td. L. 12. Maj blev Jorden givet 1 Træk med Sæddækker, 2 Træk af Foghs Patentharve, 1 Træk af Ukrudtsharven og derefter slæbt med Muldfjæl. Frøet blev saaet den 13. og 14. Maj paa flad Jord med 21 Tommer mellem Rækkerne, og Planterne blev udtyndede til 12 Tommers Afstand. Der anvendtes 5 Fællesparceller à 28 □ Alen (2 Rækker à 16

Alen). Den 17. Juli blev Jorden gødet med Chilisalpeter (22·7 Pd. Kvælstof pr. Td. L.).

Vester Hassing. Forfrugten var Havre, hvortil var gødet med 10 Læs Staldgødning à 2000 Pd. pr. Td. L. Jorden, der var let Sandjord, blev skræpløjet og tromlet efter Høst og i Oktober vinterpløjet 7 Tommer dybt. Efter at Jorden om For-aaret havde været slæbt med Muldfjæl, blev den gødet med 20 Læs Staldgødning à 2000 Pd. pr. Td. L., med et Indhold af 208 Pd. Kvælstof, 123 Pd. Fosforsyre og 163 Pd. Kali i de 20 Læs. Gødningen blev straks nedpløjet 5 Tommer dybt, og Marken tiltromlet. Frøet blev saæt 20. Juni med 18 Tommer mellem Rækkerne, og Planterne udtynnedes til 11 Tommer. Der blev tilsaæt 5 Fællesparceller à 30 □ Alen, 3 Rækker à 20 Alen.

For at give et Indblik i, hvorledes Sommeren 1902 har virket overfor Turnips og for at give en Oversigt over det Særpræg, som Askov og Vester Hassing sætter paa Roeafgrøderne af Turnips er i Tabel F sammenstillet Middeltallene for de

Tabel F	Yellow Tankard						Fynsk Bortfelder						Ny Bronze top og Bullock					
	Askov Sandm.		Vester Hassing Sandm.		Tys-tofte		Askov Sandm.		Vester Hassing Sandm.		Tys-tofte		Askov Sandm.		Vester Hassing Sandm.		Tys-tofte	
	Ctn. Roer	pCt. Tørstof	Ctn. Roer	pCt. Tørstof	Ctn. Roer	pCt. Tørstof	Ctn. Roer	pCt. Tørstof	Ctn. Roer	pCt. Tørstof	Ctn. Roer	pCt. Tørstof	Ctn. Roer	pCt. Tørstof	Ctn. Roer	pCt. Tørstof	Ctn. Roer	pCt. Tørstof
1895	290	10·7	473	9·7			390	9·2	576	8·5								
1896	332	11·1	587	8·2			366	9·7	609	7·8								
1897	377	10·8	381	10·5			396	9·4	528	8·5								
1898	389	11·1	—	—			Mangler						Mangler					
1899	283	12·9	307	11·7			Mangler						Mangler					
Middeltal	334	11·3	487	10·0			384	9·4	571	8·3								
1902	483	11·8	459	12·5	716	10·7	548	10·0	511	11·3	771	9·6	433	11·6	461	12·4	662	10·8

forberedende Stammeforsøg fra 1894 til 1899. Af Tabellens næstnederste Linie ses, at Sandmarken paa Vester Hassing for Yellow Tankard og Fynsk Bortfelder giver et betydeligt større Udbytte i

Centner Roer pr. Td. L. end Askov Sandmark, men Roernes Tørstofprocent er over 1 pCt. lavere paa Vester Hassing end paa Askov. Sammenholder man dernæst Middeltallene for 1894 til 1899 med Tallene for 1902, lægger man for det første Mærke til, at ligesom for Runkelroer er ogsaa for Turnips Tørstofprocenten højere i 1902 end normalt, men medens den paa Askov kun er en halv Procent højere i 1902, er den paa Vester Hassing $2\frac{1}{2}$ —3 pCt. højere end i de foregaaende Aar, og Roerne paa Vester Hassing faar paa den Maade et saa meget større Tørstofindhold, at de endog overgaar Askov. Endvidere vil det ses, at i Modsætning til, hvad der har været Tilfældet i de første 5 Aar, er Afgrøden i Centner Roer pr. Td. L. afvigte Sommer større paa Askov end paa Vester Hassing. Roerne paa Askov Sandmark var paa Grund af den kolde og vaade Sommer saa kraftigt udviklet i 1902 som ikke i noget foregaaende Aar, men derimod er det tvivlsomt, hvorvidt det forholdsvis ringe Masseudbytte og den høje Tørstofprocent paa Vester Hassing skyldes Vejrliget i 1902 eller muligvis kun den saa sene Udsæd (20. Juni), at Roerne maaske næppe var fuldt afgroede, da de maatte tages op. Paa Tystofte har der paa et enkelt Aar nær ikke været anstillet Stamme-forsøg med Turnips i Aarene 1894 til 1899. Af Tabellen fremgaar, at i 1902 har Yellow Tankard, Fynsk Bortfelder og Ny Bronze top paa Tystofte givet lavere Tørstofprocent end paa de to Sandmarker, men som det var at vente et betydelig større Masseudbytte end paa disse Marker.

I denne Forbindelse kunde der med Hensyn til Sorternes Karakteristik være Anledning til at gøre opmærksom paa, at Yellow Tankard giver højere Tørstofprocent men mindre Masseudbytte end Fynsk Bortfelder, og disse to Sorter bliver derfor i Tørstofudbytte pr. Td. L. hinanden omtrent jævnbyrdige. Ny Bronze top og Bullock giver omtrent samme Tørstofprocent som Yellow Tankard, men lidt mindre Masseudbytte. Fynsk Bortfelder opfattes almindeligt som en dansk Tiltrækning, men da det turde være tvivlsomt, om dette er ganske rigtig, kunde der maaske være Grund til kortelig at omtale dens Forhistorie. Sorten blev i 1886 bragt i Handelen af Frøhandler L. Dæhnfeldt i Odense, som opgiver at have fundet den hos en Frøavler paa Fyen; og den var første Gang fremvist paa den nordiske Udstilling i København 1888. Sorten var den Gang grønhovedet, og

Kødet omtrent af samme Farve som hos Yellow Tankard. Den oprindelige Fynsk Bortfelder afveg saaledes ret væsentlig fra den Sort, der nu gaar i Handelen under dette Navn, hvis Hoved er af samme Farve som Rodens nedre Parti, og som er mere gulkødet end Yellow Tankard. Den er derved kommen til at blive ganske lig med en Sort, Ægte Markbortfelder, der i Halvfjerdserne blev bragt i Handelen af Handelsgartner Bøgh i Horsens, og som var udstillet i 1880 paa Haveselskabets Udstilling i Tivoli. Endvidere skal anføres, at man ikke sjældent hos engelske Frøfirmaer under Navn af Yellow Tankard faar en Sort, der er ganske lig med vor Fynsk Bortfelder, den er altsaa ogsaa godt kendt i England, men kun under et andet Navn. Det vil fremgaa heraf, at selve Sortens Oprindelse er tvivlsom, hvorimod Navnet „Fynsk Bortfelder“ sikkert skyldes Frøhandler Dæhnfeldt i Odense. At følge Englænderne og slaa den i Hartkorn med Yellow Tankard kan der ikke være Tale om, da det bevislig er en helt anden Sort, og det bliver derfor fuldt forsvarlig at bibeholde Navnet Fynsk Bortfelder for denne Sort, kun maa man ikke af Navnet lade sig forlede til at anse det for bevislig, at Sorten har dansk Oprindelse.

I Tabel I og II er Middeltallene for de tre Stationer angivet, og med Hensyn til Resultaterne fra de enkelte Stationer henvises til Hovedtabel I og II. Stammerne er som sædvanlig ordnet efter Tørstofudbyttet pr. Td. L. Endelig skal der mindes om, at Karaktererne for Ensartethed er at forstaa saaledes, at 1 betegner, at Roerne er meget ensartede, 2, at Roerne er middelgode i Henseende til Ensartethed og 3, at Roerne er meget uensartede.

Yellow Tankard.

Som Tabel I viser, er der kommen 3 Stammer i 1. Klasse, 6 Stammer i 2. og 6 Stammer i 3. Klasse.

1) Pajbjerg Stammen af Aargang 1902.

Ejer: Frøavler J. Hvidberg, Pajbjerg, Holstebro.

Afstamning: Frøet er i 1895 modtaget fra Markfrøkontoret i København og fra Frøfirmaet P. Lawson & Co. i Edinburg fra førstnævnte Kilde var det Stamfrø, fra sidstnævnte

Handelsfrø. Markfrøkontoret paabegyndte sin Stamfrøavl af Yellow Tankard 1886 ved Udtagning af Roer avlet efter Handelsfrø fra P. Lawson & Co. i Edinburg.

Table I. Yellow Tankard 1902.

Lebe-Nummer	Stammens Navn	Centner Tørstof pr. Td. L.	Centner Roer pr. Td. L.	Tørstof i pCt. af Roen	Toppen i pCt. af Roen	pCt. grenede Roer	Karakter for Roernes Ensartethed	Klasseinddeling efter Tørstofudbyttet		
								Askov	Tystofte	V. Hassing

1. Klases Stammer

73	Indenl. Handelsprøve.	67.9	599	11.5	18	7.9	1.6	1	2	1
60	Pajbjerg Stammen . .	66.6	572	11.7	16	5.4	1.4	1	1	2
61	Centralkomp. Stamme	66.3	579	11.6	14	5.6	1.5	1	1	2

2. Klases Stammer

67		65.6	548	12.1	18	5.7	1.7	2	1	2
68		65.6	521	12.8	18	6.9	2.0	2	1	2
62		64.7	519	12.7	18	10.7	2.3	1	2	2
66		64.3	542	12.0	17	7.8	1.7	2	2	2
69		63.4	516	12.4	19	8.7	2.5	2	1	2
70		63.4	556	11.5	16	6.0	1.5	2	2	2

3. Klases Stammer

72		61.8	553	11.3	20	8.6	2.2	3	3	2
63		61.1	551	11.2	14	7.0	2.6	3	2	3
65		60.3	530	11.6	16	6.5	2.0	3	2	3
74		59.9	519	11.1	22	13.7	2.5	3	3	2
76		59.8	533	10.7	19	8.6	2.2	3	3	2
71		59.2	547	11.0	19	7.7	2.1	3	3	3

Avlsmaade: Ved Udvalget af Eliteroerne er de Roer skilt fra, som havde størst Vægtfylde, hvilket Frøavleren har dannet sig et Skøn over ved at lægge Roerne i et Kar med

Vand, og de Roer, som flød mindst ovenpaa, er da udtaget til Frøavl. Dette Arbejde er udført om Foraaret. Stamroerne avles efter Elitefrø og udplantes med 1 Alen mellem Rækkerne og $\frac{3}{4}$ Alen mellem Planterne. Stamfrøet saas i August med 21—24 Tommer mellem Rækkerne, og som Regel er der kun saaet $2\frac{1}{2}$ til 3 Pd. Frø pr. Td. L. I 1900 blev der paa 18 Tdr. L. avlet 10800 Pd. Frø, i 1901 paa 19. Tdr. L. 14000 Pd.

Beskrivelse: Stammen har middelhøjt Tørstofindhold, og dens Plads i første Klasse skyldes nærmest det forholdsvis store Masseudbytte pr. Td. L. Toppen er middelstor og ret kraftig, men noget uensartet. Der findes kun faa af den lange, magre og korte, tykke Type, medens Hovedparten er smukke, velformede, mod Rodspidsen mer eller mindre fyldige Roer. Stammen overgaar i Ensartethed alle de andre Stammer og er af et ædelt Præg. Som Tabellen viser, har Stammen givet færre grenede Roer end nogen af de andre Stammer.

2) Centralkompagniets Stamme af Aargang 1902.

Ejer: Centralkompagniet, Vesterbrogade 19, København B. Stammen er anmeldt til Forsøgene af Frøavler J. Hvidberg, Pajbjerg, Holstebro.

Afstamning: Stammen menes oprindelig at være kommen fra Frøfirmaet P. Lawson i Edinburg. Under Centralkompagniets Tilsyn er der fra 1892 avlet Stamfrø og Handelsfrø hos Gaardejer P. Svendsen, Egebjerg ved Horsens og fra 1896 hos Frøavler J. Hvidberg, Pajbjerg, Holstebro.

Avlsmaade: Elitefrøavlen, Stamfrøavlen og Handelsfrøavlen drives paa samme Maade som angivet for Pajbjerg Stammen. Eliteroerne af denne Stamme har ved Udplantningen i Regelen kun været adskilt ved et Bælte paa en Snes Alens Bredde fra Eliteroerne af Pajbjerg Stammen, og naar disse to Stammer ligner hinanden, har muligvis en Krydsning mellem Eliteroerne sin Andel heri. I 1901 blev der paa 1 Td. L. avlet 600 Pd.

Beskrivelse: Stammen ligner i det hele taget meget den foregaaende, kun staar den i ædelt Præg noget tilbage for Pajbjerg Stammen, ligesom den knap giver saa mange Roer, der er fyldige mod Rodspidsen, som denne.

Fynsk Bortfelder.

Som Tabel II viser er 6 Stammer kommen i 1. Klasse, 3 Stammer i 2. Klasse og 3 Stammer i 3. Klasse.

1) Ladby Stammen af Aargang 1902.

Ejer: Gaardejer A. C. Nielsen, Ladby, Kerteminde.

Afstamning: Stamfrø er i 1889 modtaget fra Frøhandler L. Dæhnfeldt i Odense, og Stammen har i de forløbne 13 Aar været holdt ren, uden fremmed Indblanding. Derimod er

Tabel II. Fynsk Bortfelder 1902.

Løbe-Nummer	Stammens Navn	Centner Tørstof pr.	Centner Roer pr.	Tørstof i pCt. af Roen	Toppen i pCt. af Roen	pCt. grendede Roer	Karakter for Roernes Eensartethed	Klasseinddeling efter Tørstofudbyttet		
		Td. L.	Td. L.					Askov	Tystofte	V. Hassing

1. Klasses Stammer

87	Indenl. Handelsprøve .	68·2	646	10·7	11	13·1	1·7	1	1	1
79	Ladby Stammen . . .	66·2	681	9·8	10	15·0	1·6	1	2	1
80	Pajbjerg Stammen . .	65·6	683	9·7	10	14·7	1·5	1	2	1
88	Stensballe Stammen .	63·9	657	10·1	10	15·8	1·9	1	2	1
78	Hundslev Stammen . .	63·8	676	9·5	9	13·9	1·8	1	2	1
75	Udenl. Handelsprøve .	63·5	656	9·8	11	14·9	2·1	1	2	1

2. Klasses Stammer

84		62·2	612	10·3	11	13·2	1·5	2	2	1
77		61·2	644	9·6	10	16·9	1·6	2	2	2
85		58·0	532	11·1	12	15·0	1·9	2	3	2

3. Klasses Stammer

86		58·0	520	11·3	11	12·6	1·6	3	3	3
82		56·7	533	10·7	9	11·0	2·6	3	3	3
88		54·1	496	11·0	9	12·8	2·4	3	3	3

Stammerne for de lige og ulige Aarstal blandede, idet det gentagne Gange er hændet, at Stamfrøavlens er slaaet fejl, og der er da benyttet hjemmeavlet Handelsfrø til Udsæd paa de Jordstykker, hvor Stamroerne skulde avles.

Avlsmaade: Paa et større Areal med Foderroer udtages hvert Aar de mest typiske Roer til Avl af Stamfrø. Om Foraaet bliver de overvintrede Stamroer paany gennemgaaede, og der skilles da saa mange fra, som er nødvendig til Avl af Stamfrø til eget Brug. Stamfrø sælges ikke. I August udsæes det i Juli høstede Stamfrø til Avl af Handelsfrø næste Aar og med en Afstand af 18 Tommer mellem Rækkerne. Ved Stamroernes Udplantning gives der disse en Vokseplads af 1 □ Alen. I 1889 blev der paa $4\frac{3}{4}$ Td. L. avlet 6100 Pd. Frø, i 1900 paa paa $5\frac{3}{4}$ Td. L. 6500 Pd. og i 1901 paa $7\frac{3}{4}$ Td. L. 4950 Pd. Frø.

Beskrivelse: Stammen giver et meget stort Masseudbytte, men har forholdsvis lavt Tørstofindhold. Toppen er meget kraftig, men noget uens i Størrelse. Stammen giver en Del lange, magre og krumme Roer, og kun nogle er fyldige mod Rodspidsen. I Henseende til Ensartethed staar den blandt de bedste. Den giver for mange grenede Roer.

2) Pajbjerg Stammen af Aargang 1902.

Ejer: Frøavler J. Hvidberg, Pajbjerg pr. Holstebro.

Afstamning: Ubekendt. Avlen er paabegyndt 1898.

Avlsmaade: Stamfrøet avles af Handelsgartner Laursen, Jebjerg, som ogsaa har anmeldt Frøet til Forsøgene, idet han tillige avler Handelsfrø af denne til Stammens Ejer. Avlsmaaden er iøvrigt den samme som for Pajbjerg Stammen af Yellow Tankard. I 1900 er der paa $\frac{1}{2}$ Skp. L. høstet 100 Pd. Frø, i 1901 paa 2 Skpr. L. 200 Pd.

Beskrivelse: Stammen giver stort Masseudbytte, men lav Tørstofprocent. Toppen er lille og noget uensartet. Roerne er af en ret ensartet Type men giver en Del lange, magre og krumme og kun nogle fyldige mod Rodspidsen. Ogsaa i Henseende til Grenethed lader den en Del tilbage at ønske.

3) Stensballe Stammen af Aargang 1902.

Ejer: Frøavler R. Østergaard, Stensballe, Horsens.

Afstamning: Frøet er i 1900 modtaget fra Handeltgartner M. Jørgensen, Grejsdalen, Vejle. Denne har modtaget Stammen fra Handeltgartner D. Eltzholtz, Ringe, formodentlig i 1893. Stamfrøet af Stammerne for de lige og ulige Aars-tal er blandet.

Avlsmaade: Til Stamfrøavlens bruges kun de største og mest typiske Roer, og disse udplantes med 1 Alen i □. Handelsfrøet avles af Roer saadet i August med 22 Tommer mellem Rækkerne. I 1900 er paa 12 Skpr. L. avlet 550 Pd. Frø, i 1901 paa 12 Skpr. L. 400 Pd.

Beskrivelse: Stammen giver et noget mindre Masse udbytte end de to foregaaende, men har til Gengæld et lidt højere Tørstofindhold. Toppen er middelstor og noget uensartet. Roerne er stærkt grenede og temmelig uensartede i Type. Der findes mange lange, magre og krumme, men temmelig faa er fyldige mod Rodspidsen. Stammen gør et raat og uforædlet Indtryk og trænger til en eftertrykkelig Udrensning for lange, magre og krumme Roer.

4) Hundslev Stammen af Aargang 1902.

Ejer: Frøavler Jakob Hansen, Hundslev, Marslev.

Afstamning: Stammen er i 1895 modtaget fra Fynsk Frøavlerforening, men er senere gentagne Gange bleven fornyet samme Steds fra, naar Stamfrøavlens er mislykket.

Avlsmaade: Der anvendes særskilt Stamfrøavl, og Stamroerne vælges blandt de mest glatte og lange Roer, fri for Rodgrene. Stamfrøet saas i August, og Handelsfrøet avles paa de paa Blivestedet saae Roer, uden at disse sorteres. I 1889 er avlet 275 Pd. paa 2 Skpr. L., i 1900 600 Pd. paa 3½ Skp. L. og i 1901 300 Pd. paa 3½ Skp. L.

Beskrivelse: Stammenes Tørstofindhold er meget lavt og det er derfor alene Masseudbyttet, Stammen skylder sin Plads i første Klasse. Toppen er lille og noget uensartet. Stammen giver forholdsvis faa grenede. I Henseende til Ensartethed er Stammen ikke god, den giver nogle lange, magre, faa krumme Roer og udmærker sig ved forholdsvis mange fyldige mod Rodspidsen.

Bullock og Ny Bronze top.

For disse Sorters Vedkommende er der ikke foretaget nogen Klasseinddeling af Stammerne, fordi der efter det foreliggende Materiale at dømme ikke eksisterer nogen virkelige Stammer. De i Forsøgene deltagende Stammer var saa lidt formtro og bar saa lidt Spor af at have været underkastet et rationelt Forædlingsarbejde, at de i Henseende til Ydeevne og andre Egenskaber ingen nævneværdig Forskel udviste. Man fik det Indtryk ved Betragtning af de modtagne Prøver, at der sandsynligvis vilde medgaa adskillige Aar, før der kunde ventes at blive tiltrukken Stammer, som hævede sig over det Middelmaadighedens Stade, der kendetegnede den Samling, man havde til Undersøgelse. De indvundne Forsøgsresultater vil fremgaa af Hovedtabel III, hvortil derfor henvises.

Gennemsnitlig har Stammerne af 1., 2. og 3. Klasse givet følgende Tørstofudbytte pr. Td. Ld.:

Yellow Tankard.

1. Klasse	66·9	Centner	Tørstof	pr.	Td.	L.
2. —	64·5	—	—	—	—	—
3. —	60·4	—	—	—	—	—

Fynsk Bortfelder.

1. Klasse	65·2	Centner	Tørstof	pr.	Td.	L.
2. —	60·5	—	—	—	—	—
3. —	56·3	—	—	—	—	—

Forskellen i Afgrødens beregnede Pengeværdi mellem 1. og 3. Klasses Stammer bliver saaledes for Yellow Tankard c. 32 Kr., for Fynsk Bortfelder c. 45 Kr. pr. Td. L., naar et Centner Tørstofs Foderværdi ansættes til 5 Kr.

Den Frømængde, som 1., 2. og 3. Klasses Stammer repræsenterer, stiller sig saaledes:

	Yellow Tankard.	Fynsk Bortfelder.
1. Klasse	14600 Pd. Frø.	5850 Pd. Frø.
2. —	20800 —	6400 —
3. —	16200 —	3000 —

Yellow Tankard Stammer 1902.

Hovedtabel I.

Stammens Lebe-Nummer	Centner Tørstof pr. Td. L.			Centner Roer pr. Td. L.			Tørstof i pCt. af Roen			Top i pCt. af Roen			pCt. Grenede			Karakter for Roernes Ensarth.		
	Askov	Tystofte	V. Hassing	Askov	Tystofte	V. Hassing	Askov	Tystofte	V. Hassing	Askov	Tystofte	V. Hassing	Askov	Tystofte	V. Hassing	Askov	Tystofte	V. Hassing
60	60.4	81.4	58.1	503	733	480	12.0	11.1	12.1	15	17	15	6.0	4.9	5.4	1.3	1.8	1.0
61	62.8	79.8	56.2	523	746	468	12.0	10.7	12.0	14	16	13	7.3	3.4	6.2	1.3	1.1	2.0
62	61.6	76.3	56.2	474	669	413	13.0	11.4	13.6	17	20	16	14.0	5.2	12.9	2.2	2.3	2.5
63	54.6	77.1	51.5	479	741	433	11.4	10.4	11.9	13	17	12	9.3	4.0	7.8	2.8	2.1	3.0
65	52.2	77.3	51.5	450	729	412	11.6	10.6	12.5	15	19	13	8.3	5.1	6.2	1.8	1.8	2.1
66	57.6	75.8	59.5	476	695	454	12.1	10.9	13.1	16	19	15	12.0	5.2	6.2	1.8	1.9	1.3
67	55.3	82.8	58.6	446	733	465	12.4	11.3	12.6	16	20	17	7.7	4.9	4.6	1.5	2.0	1.7
68	57.8	81.0	57.9	438	692	432	13.2	11.7	13.4	18	19	18	9.3	5.6	5.7	1.8	1.4	2.7
69	55.7	78.1	56.3	449	679	420	12.4	11.5	13.4	17	21	20	13.0	5.0	8.0	2.3	2.1	3.0
70	57.6	75.8	56.9	505	722	440	11.4	10.5	12.7	15	18	16	6.7	6.3	5.1	1.2	1.9	1.3
71	54.6	74.3	48.7	506	721	413	10.8	10.3	11.8	16	23	17	9.0	7.2	6.8	1.5	2.3	2.5
72	54.2	73.0	58.2	480	709	469	11.3	10.3	12.4	18	22	19	11.7	6.6	7.5	2.0	2.5	2.2
73	61.8	75.9	66.1	533	730	533	11.6	10.4	12.4	16	21	18	11.3	6.0	6.4	1.8	1.5	1.5
74	53.7	66.1	60.0	459	674	513	11.7	9.8	11.7	19	26	20	10.9	8.2	3.0	2.6	1.8	
76	50.1	74.2	55.0	473	742	474	10.6	10.0	11.6	17	23	18	11.3	7.8	6.8	2.0	2.1	2.5
89	59.4	77.1	63.8	526	741	519	11.3	10.4	12.3	10	12	10	17.7	9.3	19.1	2.8	2.3	3.0
M.-Tal	56.8	76.6	57.0	483	716	459	11.8	10.7	12.5	16	20	17	11.0	6.1	7.7	1.9	2.0	2.0

Opmærksomheden skal kun henledes paa, at de 3. Klasses Stammer utvivlsomt repræsenterer et betydeligt større Kvantum Frø end angivet, idet der er flere 3. Klasses Handelsprøver, og hvor store Frøpartier, disse repræsenterer, er man afskaaret fra at skaffe oplyst.

Som det vil erindres fra Beretningen om de foregaaende Aars Forsøg, hævdede Frøavlernes Eneretten til Stillingen i 1. Klasse for Barresstammerne, men for Kaalroe- og Gulerodsstammernes Vedkommende var der saavel indenlandske som udenlandske Handelsprøver, der gjorde Frøavlernes Stammer Rangen stridig. Af de indenlandske Handelsprøver af Yellow

Fynsk Bortfelder Stammer 1902.

Hovedtabel II.

Stammens Løbe-Nummer	Centner Tørstof pr. Td. L.			Centner Roer pr. Td. L.			Tørstof i pCt. af Roen			Top i pCt. af Roen			pCt. Grenede			Karakter for Roernes Ensarth.		
	Askov	Tystofte	V. Hassing	Askov	Tystofte	V. Hassing	Askov	Tystofte	V. Hassing	Askov	Tystofte	V. Hassing	Askov	Tystofte	V. Hassing	Askov	Tystofte	V. Hassing
75	57·0	74·6	58·9	588	820	561	9·7	9·1	10·5	10	12	11	17·0	12·9	14·7	1·2	2·3	2·8
77	54·6	78·4	55·5	594	815	524	9·2	9·0	10·6	9	13	9	18·7	9·3	22·6	1·0	1·4	2·3
78	58·2	73·1	60·2	633	812	584	9·2	9·0	10·3	8	12	8	12·3	12·7	16·7	1·2	1·9	2·3
79	59·2	75·6	63·7	617	840	585	9·6	9·0	10·9	9	11	9	14·7	10·7	19·6	1·0	2·1	1·5
80	58·7	75·3	62·8	631	827	592	9·3	9·1	10·6	9	11	10	15·7	11·2	17·3	1·2	2·1	1·3
82	48·4	71·8	49·4	457	704	437	10·6	10·2	11·3	9	10	9	9·7	11·0	12·2	3·0	1·9	3·0
83	55·9	73·1	62·7	570	786	555	9·8	9·3	11·3	10	11	9	12·7	13·0	21·7	1·5	2·1	2·0
84	54·2	74·3	58·2	547	774	515	9·9	9·6	11·3	11	12	9	13·3	16·2	10·2	1·2	1·8	1·5
85	51·4	68·1	54·4	476	688	432	10·8	9·9	12·6	11	14	10	16·0	11·8	17·2	1·0	1·8	3·0
86	49·9	72·3	51·8	453	689	414	10·9	10·5	12·5	10	12	10	15·0	11·5	11·4	1·3	1·1	1·5
87	58·5	82·1	64·0	574	821	542	10·2	10·0	11·8	11	13	10	13·0	9·9	16·5	1·2	1·8	2·0
88	45·5	71·1	45·7	425	671	391	10·7	10·6	11·7	9	11	8	11·3	12·8	14·4	2·8	1·5	3·0
M.-Tal	54·3	73·7	57·5	548	771	511	10·0	9·6	11·3	10	12	9	14·1	11·9	16·2	1·5	1·8	2·3

Tankard staar en i 1. Klasse og to i 3. Klasse, de to udenlandske Handelsprøver er begge i 3. Klasse. Af de to indenlandske Fynsk Bortfelder Prøver er den ene i 1. Klasse, den anden i 3. Klasse, og den udenlandske Handelsprøve er i 1. Klasse. Turnips har altsaa tilfælles med Kaalroer og Gulerødder, at Frøavlernes Stammer endnu ikke har naaet at distancere Handelsprøverne, men gennem rationelt gennemført Forædlingsarbejde vil dette forhaabentlig kunne naas.

Til Slutning skal endnu kun anføres, at der atter i Aar er indtruffet et Par Tilfælde, der kan tjene som Vidnesbyrd om den Sikkerhed, hvormed man gennem Dyrkningsforsøgene er i Stand til at bestemme Stammernes relative Ydeevne og øvrige Egenskaber. Omtalen af Pajbjerg Stammen og Centralkompagniets Stamme af Yellow Tankard viser, at disse to Stammer

Bullock og Ny Bronze Top Stammer 1902.

Hovedtabel III.

Stammens Løbe-Nummer	Centaer Tørstof pr. Td. Ld.			Centner Roer pr. Td. Ld.			Tørstof i pCt. af Roen			Top i pCt. af Roen		
	Askov	Tystofte	V. Hassing	Askov	Tystofte	V. Hassing	Askov	Tystofte	V. Hassing	Askov	Tystofte	V. Hassing

Bullock

90	52.9	72.0	59.2	423	615	452	12.5	11.7	13.1	15	18	14
----	------	------	------	-----	-----	-----	------	------	------	----	----	----

Ny Bronze Top

91	50.8	71.2	59.3	454	665	470	11.2	10.7	12.6	12	12	11
92	47.3	71.0	56.3	430	670	477	11.0	10.5	11.8	11	14	12
93	46.2	70.9	54.4	402	669	435	11.5	10.6	12.5	13	15	14
94	48.3	74.4	50.5	409	689	417	11.8	10.8	12.1	13	15	12
95	49.1	67.3	63.9	420	647	511	11.7	10.4	12.5	18	16	19
96	51.2	74.3	58.6	427	682	465	12.0	10.9	12.6	18	18	18
97	55.8	69.3	55.7	498	660	460	11.2	10.5	12.1	14	15	13
Midd.-Tal	50.2	71.3	58.5	433	662	461	11.6	10.8	12.4	14	15	14

saavel paa Grund af Afstamningen som Avlsmaaden, maa staa hinanden nær, og Tabellens Tal i samtlige Rubrikker er derfor ogsaa hinanden saa nærliggende, at de tydelig godtgør, i hvor høj Grad de to Stammer ligner hinanden. Af Fynsk Bortfelder Nrr. 82 og 88 og Yellow Tankard Nrr. 63 og 72 er Nrr. 88 og 72 Handelsprøver indkøbt hos det samme Firma og Nrr. 82 og 63 er Frø fra den Frøavler, som har Hovedleverancen af Turnipsfrø til det paagældende Firma. Man er saaledes — sig selv uafvidende — kommen til at dyrke samme Stamme to Gange, idet Frøet til Forsøgene er indgaaet ad to forskellige Veje, men er taget af den samme Frøbeholdning. Ved at sammenholde Tallene for Stamme Nr. 63 og 72 i Tabel I og Nr. 82 og 88 i Tabel II vil man se, hvor smuk Overens-

stemmelse der paa alle Punkter er mellem de indvundne Forsøgsresultater. Man er altsaa, uden at have haft det til Hensigt, kommen til at anstille et Nøjagtighedsforsøg, og enhver maa indrømme, at det er et meget tilfredsstillende Resultat, dette Forsøg har givet.
